

KROG HVALEŽNOSTI IN SODELOVANJA

**(dogodek ob 25-letnici delovanja
Slovenskega društva Transplant
ter evropskem dnevu darovanja organov in
tkiv)**

Mengeš, 4. oktobra 2025 – Častna pokroviteljica današnjega dogodka ob 25-letnici delovanja Slovenskega društva Transplant predsednica Republike Slovenije dr. Nataša Pirc Musar se je v svojem pozdravnem nagovoru pridružila pozivom k iskrenemu pogovoru o darovanju organov in tkiv. »Odločitev je osebna, a z izraženo privolitvijo omogočimo, da bo spoštovana takrat, ko bo to najpomembnejše. Prav iskren pogovor je prvi korak k temu, da nekoč nekemu lahko podarimo drugo priložnost za življenje. Kot mi je znano, v Sloveniji trenutno na presaditev organa čaka okoli 200 bolnikov. Le s sodelovanjem vseh, z zaupnim dialogom in zavedanjem, da vsak prispevek šteje, lahko uspešno rešujemo življenja,« je na dejala in se poklonila darovalcem organov. Posebno spoštovanje je namenila družinam darovalcev, ki so v težkih trenutkih zmogli nesebično odločitev.

»Krog hvaležnosti in sodelovanja je izraz spoštovanje in zahvale – darovalcem in njihovim družinam, strokovnjakom, ki s svojim znanjem in srčnostjo skrbite za bolnike, ter vsem, ki na različne načine prispevate k tej dragoceni zgodbi o upanju, solidarnosti in življenju. Brez vas tega kroga ne bi bilo,« je poudarila Nina Žitek, predsednica Slovenskega društva Transplant društva, ki je tudi sama prestala transplantacijo jeter. »Danes smo se zbrali, ker lahko le skupaj spodbujamo razumevanje, odpiramo prostor za iskren pogovor ter krepimo zaupanje v transplantacijsko dejavnost,« je dejala in napovedala nadaljevanje širitve zavedanja, gradnje razumevanja in spodbujanja k razmisleku o odločitvi za darovanje organov, da tematika transplantacij ne bo več tabu tema.

Andrej Gadžijev, direktor Zavoda RS za presaditve organov in tkiv Slovenija-transplant, je poudaril, da se o tej temi še vedno premalo pogovarjamo in premalo razmišljamo za časa življenja, zato je po njegovih besedah izredno pomembno informiranje in ustvarjanje pozitivne kulture darovanja organov v družbi, pričevanja

bolnikov v medijih pa pomembno prispevajo k razreševanju tabujev, zmotnih prepričanj ali celo predsodkov. »Od leta 1998, ko smo v Sloveniji ustanovili nacionalno mrežo donorskih bolnišnic, do sredine letošnjega leta smo zabeležili že 1.000 umrlih darovalcev in darovalk. Slovenija je na področju darovanja organov ena najbolj urejenih in tudi ena najbolj uspešnih držav, po številu presajenih src na milijon prebivalcev pa smo že leta v svetovnem vrhu,« je povedal.

Za vsako transplantacijo stoji približno 100 ljudi

Danes so v Mengšu osvetlili delo celotne nacionalne transplantacijske mreže strokovnjakov. Nina Žitek je pojasnila, da je za vsako transplantacijo odgovornih približno 100 ljudi, poleg darovalcev in njihovih svojcev še številni zdravstveni strokovnjaki in podporni transplantacijski timi.

Osrednji del dogodka je potekal v Športnem parku Mengeš, kjer so na zanimivih stojnicah predstavili transplantacijske poti in obiskovalcem omogočili vpis v register opredeljenih za darovanje organov in tkiv. Veliko zanimanja obiskovalcev je požela Živa knjižnica, kakor so poimenovali pogovore s prejemniki organov. V okviru dogodka so odprli umetniško razstavo skulptur organov, ki jih je mogoče transplantirati. Skulpture je oblikovala umetniška skupina, ki jo sestavljajo Robert Jurak, Nedim Hadži Ahmetović – Mafa, Izidor Zadravec. Pripravili so tudi družabne aktivnosti za vso družino, dogodek pa se je zaključil z vodenim pohodom do Mengeške koče.

»Pomembno je, da si izmenjujemo izkušnje in si stojimo ob strani«

Nataša Repina, mama dveh deklic, ki so jima zaradi redke genske okvare presadili jetra, je poudarila neprecenljivo podporo, ki so jo družini ob presaditvi nudili zdravniki, medicinske sestre, psihologinje, starši na hodnikih pediatrične klinike in Slovensko društvo Transplant. »Ko vidiš, da nisi sam, lažje zadihaš in dobiš moč za naprej. Pomembno je, da si starši in otroci izmenjujemo izkušnje, si stojimo ob strani in si pokažemo, da se da kljub bolezni živeti polno in kakovostno življenje,« je dejala.

Vleo Vatovec, po presaditvi ledvice: »Moja beseda hvaležnosti je šport – s podporo društva sem lahko zmagoval tako v življenju kot na tekmah. Hvala vsem, ki ste kakorkoli pripomogli k mojemu življenju s presajeno ledvico.«

Zdenka Golob, mama, ki je privolila v darovanje organov pokojnega sina: »Njegov

nasmeh in njegova dobrota sta nas zaznamovali za vedno in takrat smo se odločili, naj Kristjanovo srce, njegova moč in ljubezen živijo naprej. Ta misel nam daje upanje in moč v težkih trenutkih, ki nas spremljajo.«

Strokovne ekipe v pripravljenosti 24 ur dnevno, vse dni v letu

Transplantacijska dejavnost v Sloveniji poteka pod okriljem Zavoda Republike Slovenije za presaditev organov in tkiv Slovenija transplant (Slovenija-transplant). V transplantacijsko mrežo je vključenih še 11 splošnih bolnišnic, ki delujejo kot donorski centri, Center za transplantacijsko dejavnost v UKC Ljubljana in Center za tipizacijo tkiv na Zavodu za transfuzijsko medicino, seveda pa še številne druge službe: reševalne službe, laboratoriji, Slovenska vojska, prevozniki in drugi. Nacionalna mreža omogoča delovanje donorskega in prejemniškega programa ter zagotavlja, da imajo dostop do zdravljenja s presaditvijo vsi, ki ga potrebujejo. Strokovne ekipe so v pripravljenosti 24 ur dnevno in vse dni v letu.

»Biti pilot letala Falcon, ko ta prevaža organ z namenom presaditve, je posebna naloga. Posledice leta so otipljive in trajne. Skupaj z zdravniško in ostalo ekipo težko bolnim vračamo možnost normalnega, aktivnega življenja,« pravi Janko Kene, major 15. brigade vojaškega letalstva in zračne obrambe Slovenske vojske. Slovenski vojaški piloti so z vladnim letalom Falcon 2000 EX v zadnjih desetih letih prepeljali že okoli 120 organov za presaditev. So tih in javnosti manj poznan, a zelo pomemben člen transplantacijske dejavnosti pri nas. Brez Falcona številnih presaditev, predvsem srca (od odvzema do presaditve srca namreč ne sme miniti več kot štiri ure), ne bi bilo mogoče izvesti. Približno 60 odstotkov organov v Sloveniji namreč dobimo z izmenjavo iz tujine, zato je pri njihovem delu ključen čas.

Lani je 47 darovalcev po smrti podarilo 146 organov

Najpomembnejši organi, ki jih medicina uporablja za transplantacijo, so ledvice, srce, pljuča, jetra, trebušna slinavka, ter tkiva kot so roženica, kosti, koža, žile in srčne zaklopke. Leta 2024 so na Zavodu RS za presaditev organov in tkiv Slovenija transplant zabeležili 47 aktivnih darovalk in darovalcev, ki so po smrti podarili 146 organov, ustreznih za zdravljenje s presaditvijo. Odklonitev svojcev se je znižala na 17,5 %, kar je najboljši rezultat v zadnjih treh letih.¹

V nacionalnem registru le 1,5 % prebivalcev

Nina Žitek poudarja, da želijo v Slovenskem društvu Transplant spodbuditi iskren in odprt pogovor o darovanju organov in tkiv, da bi tako prispevali k boljšemu razumevanju pomena opredelitve za darovanje ter odpravljanju predsodkov. Po podatkih Javnega zavoda Republike Slovenije za presaditve organov in tkiv Slovenija transplant (krajše Slovenija-transplant) namreč 85 % ljudi v Sloveniji načelno podpira darovanje, v nacionalnem registru pa je opredeljenih le okoli 1,5 % prebivalcev (do konca avgusta 2025 je bilo opredeljenih 17.305 ljudi, od tega 162 proti darovanju)².

Kako se lahko opredelimo kot darovalci organov in tkiv?

Če imaš digitalno potrdilo, se lahko le z nekaj kliki opredeliš za darovanje na [spletni strani e-uprava](#).

Če digitalnega potrdila nimaš, se napotiš v eno izmed izpostav Rdečega križa in tam poveš, da se želiš opredeliti za darovanje. S sabo potrebuješ le osebni dokument, tam izpolniš obrazec in že si v registru, ki je varno zaklenjen.

O Slovenskem društvu Transplant

Slovensko društvo Transplant letos praznuje 25 let povezovanja bolnikov s presajenimi organi in tkivi, njihovih svojcev, zdravstvenih strokovnjakov (predvsem s področja transplantacij) in drugih, ki se zavedajo pomena darovanja organov in tkiv. V vodstvu društva so predvsem pacienti po presaditvi, ki entuziastično promovirajo pomen darovanja organov, hkrati pa vsem ljudem s presajenimi organi nudijo podporo in pomoč.

Namen delovanja društva je namreč organizirana pomoč bolnikom s presajenimi organi, da bi ti živeli čim bolj kvalitetno, kar hkrati povečuje možnosti uspeha transplantacije. »Društvo predstavlja prostor, kjer bolniki prejmejo podporo, spodbudo in vire informacij, ki jim pomagajo, da se lažje soočijo z morebitno potrebo po transplantaciji in življenjem z novim organom. Kljub temu da je življenje po transplantaciji lepše in boljše, ga včasih spremlja tudi skrb za prihodnost. V društvu želimo bolnikom zagotavljati oporo, druženje in spodbudo za kakovostno in zdravo življenje,« poudarja Nina Žitek.

Več o projektih društva na njihovi [spletni strani](#)

Več o darovanju organov na [spletni strani Zavoda Republike Slovenije za presaditev organov in tkiv Slovenija transplant](#)

Sponzorji in podporniki dogodka:

Občina MENCEŠ

DRUŠTVO ZA PLJUČNO
HIPERTENZIJO SLOVENIJE

